

Komentár k zákonnej úprave vysielania v čase volieb do Európskeho parlamentu

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky svojím rozhodnutím zo dňa 19. 12. 2013 vyhlásil voľby do Európskeho parlamentu, pričom deň konania volieb určil na **sobotu 24. 5. 2014**.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 331/2003 Z. z. sa voľby sa konajú v určený deň **od siedmej do dvadsiatej druhej hodiny**. Ak to miestne podmienky vyžadujú, môže starosta obce, primátor mesta, v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislava a v meste Košice starosta mestskej časti určiť začiatok volieb na skoršiu hodinu.

Rada pre vysielanie a retransmisiu poskytuje nasledovný komentár k právnemu rámcu pre oblasť vysielania vo vzťahu k programovým zložkám, ktoré by mohli ovplyvniť hlasovanie voličov v prospech alebo v neprospech kandidujúcej politickej strany alebo koalície v období od **3. 5.2014 do 22. 5. 2014**.

Do pôsobnosti Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) v oblasti výkonu štátnej správy podľa ustanovenia § 5 ods. 1, písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) patrí **„dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona (zákon č. 308/2000 Z. z.) a podľa osobitných predpisov“**.

Podľa ustanovenia § 32 ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z.: *„Politická reklama na účely tohto zákona je verejné oznámenie určené na*

a) podporu politickej strany, politického hnutia, člena strany alebo člena hnutia alebo kandidáta, prípadne v ich prospech pri volebnej kampani alebo pri referendovej kampani,

b) popularizáciu názvu, značky alebo hesiel politickej strany, politického hnutia alebo kandidáta.

Podľa § 32 ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. je vysielanie politickej reklamy zakázané, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

V zmysle § 16 písm. c) zákona č. 308/2000 Z. z. je vysielateľ povinný zabezpečiť, aby *„programy a ostatné zložky programovej služby vysielané v rámci volebnej kampane boli v súlade s osobitnými predpismi“*.

Osobitným zákonom je v tomto prípade **zákon č. 331/2003 Z. z. o voľbách do Európskeho parlamentu v znení neskorších predpisov**.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 331/2003 Z. z. sa vysielanie politickej reklamy začína **21 dní pred dňom volieb**.

V zmysle uvedeného sa vysielanie politickej reklamy pred voľbami do Európskeho parlamentu začne dňa **3. 5. 2014 o 07:00 hod a skončí dňa 22. 5. 2014 o 07.00 hod**.

Podľa § 19 ods. 3 zákona č. 331/2003 Z. z. je tak vysielateľ na základe zákona ako aj vysielatelia s licenciou povinní zabezpečiť pre všetky kandidujúce politické strany alebo koalície rovnaké podmienky nákupu vysielacieho času a rovnaké cenové a platobné podmienky.

Zodpovednosť za obsah relácií vysielaných v rámci politickej reklamy počas určeného času majú kandidujúce politické strany alebo koalície.

Vysielateľ na základe zákona

Na základe ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 331/2003 Z. z. je Rozhlas a televízia Slovenska **povinný** vyhradiť vysielací čas na politickú reklamu pred voľbami do Európskeho parlamentu. Zákon v aktuálnom znení operuje v vysielateľmi Slovenská televízia a Slovenský rozhlas. Títo vysielatelia však boli zrušení zákonom č. 532/2010 Z. z. Keďže zákon č. 331/2003 Z. z. túto zmenu nereflektuje, podľa názoru Rady je potrebné ustanovenia týkajúce sa Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie vnímať ako ustanovenia týkajúce sa Rozhlasu a televízie Slovenska.

Pokiaľ ide o časový rozsah vysielacieho času vyhradeného na politickú reklamu, zákon umožňuje vysielateľovi na základe zákona vyčleniť na politickú reklamu vysielací čas v rozsahu **najviac po 30 minút vysielacieho času pre kandidujúcu politickú stranu alebo koalíciu, spolu však najviac päť hodín vysielacieho času**.

Tieto limity boli nastavené zvlášť pre Slovenskú televíziu a zvlášť pre Slovenský rozhlas. Vzhľadom na účel zákonných ustanovení týkajúcich sa vedenia kampane ako aj na existenciu jediného vysielateľa na základe zákona, ktorý zlučuje rozhlasové aj televízne programové služby, považuje Rada za primerané posudzovať časový rozsah vysielania aj v tejto situácii pre rozhlasové a televízne programové služby vysielateľa na základe zákona osobitne.

Rozhlas a televízia Slovenska zároveň zabezpečí **zreteľné označenie a oddelenie tohto vysielania od ostatných relácií**, pričom zákon zároveň určuje **spôsob** takéhoto označenia a oddelenia **a to odvysielaním oznamu, že ide o platenú politickú reklamu**. Požiadavku zreteľného oddelenia bude možné považovať za naplnenú len v prípade, že vysielanie politickej reklamy bude od ostatného vysielania oddelené oznamom na jeho začiatku ako aj na konci.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 3 zákona č. 331/2003 Z. z. patrí v tejto súvislosti vysielateľovi **úhrada nákladov na politickú reklamu vo vysielaní**, ktorú uhrádzajú kandidujúce politické strany alebo koalície (platená politická reklama).

Vysielateľ je pritom povinný zabezpečiť pre všetky kandidujúce politické strany alebo koalície **rovnaké podmienky nákupu vysielacieho času a rovnaké cenové a platobné podmienky**.

Vysielatelia s licenciou

Vysielateľovi s licenciou, na rozdiel od vysielateľa na základe zákona, zákon **neukladá** povinnosť vyhradiť vysielací čas na politickú reklamu pred voľbami do Európskeho parlamentu.

Vysielateľ s licenciou teda **môže** na politickú reklamu pred voľbami do Európskeho parlamentu vyhradiť vysielací čas, pričom zákon obmedzuje len rozsah vyčleneného vysielacieho času, ktorý je stanovený rovnako ako u vysielateľa na základe zákona. V zmysle uvedeného vysielateľ s licenciou môže na politickú reklamu vyhradiť vysielací čas v rozsahu **najviac po 30 minút vysielacieho času pre kandidujúcu politickú stranu alebo koalíciu, spolu však najviac päť hodín vysielacieho času**.

Vysielatelia s licenciou sú, rovnako ako vysielateľ na základe zákona, povinní **zreteľne označiť a oddeliť** vysielanie politickej reklamy pred voľbami do Európskeho parlamentu od ostatného vysielania. Rovnako ako u vysielateľa na základe zákona, zákon im zároveň určuje aj **spôsob** takéhoto označenia a oddelenia a to **odvysielaním oznamu, že ide o platenú politickú reklamu**. Požiadavka zreteľného oddelenia bude opäť naplnená v prípade, že vysielanie politickej reklamy bude od ostatného vysielania oddelené oznamom na jeho začiatku ako aj na konci.

Zákon v tejto súvislosti aj vysielateľovi s licenciou priznáva **úhradu nákladov na politickú reklamu vo vysielaní**, ktorú uhrádzajú kandidujúce politické strany alebo koalície (platená politická reklama).

Vysielatelia s licenciou sú rovnako povinní zabezpečiť pre všetky kandidujúce politické strany alebo koalície **rovnaké podmienky nákupu vysielacieho času a rovnaké cenové a platobné podmienky**. Uvedené však neznamená, že tieto podmienky majú byť u všetkých vysielateľov rovnaké. **Každý z vysielateľov určí tieto podmienky individuálne, pričom takto určené podmienky musí garantovať pre všetky kandidujúce politické strany alebo koalície.**

Kampan v. Reklama

Podľa ustanovenia § 37a ods. 1 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. sa do vysielacieho času vyhradeného reklame sa na účely § 36 a 37 **nezapočítava** čas venovaný politickej reklame, ak je vysielaná bezplatne **alebo v čase podľa osobitého predpisu**. Osobitým predpisom je v tomto prípade § 19 zákona č. 331/2003 Z. z.

V zmysle uvedeného sa, na účely § 36 a 37 zákona č. 308/2000 Z. z. (t.j. časový rozsah vysielanej reklamy a telenákupu vo vysielaní televíznej a rozhlasovej programovej služby), vysielací čas vyhradený na vysielanie politickej reklamy pred voľbami do Európskeho parlamentu **nezapočítava** do vysielacieho času venovaného reklame.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 4 zákona č. 331/2003 Z. z. sa za politickú reklamu **nepovažuje** vysielanie spravodajských a publicistických relácií, ak sú v súlade s programovou službou¹. Vysielateľ na základe zákona ako aj vysielatelia s licenciou sú povinní zabezpečiť, aby spravodajské a publicistické relácie boli vyvážené a nestranné.

V zmysle uvedeného sa na spravodajské a publicistické (teda aj politicko-publicistické) programy v prípade, že sa realizujú rovnakým spôsobom a za rovnakých okolností ako v čase mimo obdobia vysielania politickej reklamy pred voľbami do Európskeho parlamentu a sú v súlade s platnými programovými skladbami vysielania jednotlivých vysielateľov, nevzťahujú žiadne obmedzenia.

Povinnosti vysielateľov podľa ustanovení § 16 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 308/2000 Z. z. tým nie sú dotknuté.

Vysielanie iných relácií s výnimkou spravodajských a publicistických relácií podľa odseku 4 zákona č. 331/2003 Z. z. (t.j. spravodajských, publicistických a politicko-publicistických programov, ktoré sú realizované rovnakým spôsobom a za rovnakých okolností ako v čase mimo obdobia vysielania politickej reklamy pred voľbami do Európskeho parlamentu) a tých, ktoré sú venované politickej reklame podľa odseku 1 zákona č. 331/2003 Z. z. (t.j. platená politická reklama), **ktoré by mohli ovplyvniť** hlasovanie voličov v prospech alebo v neprospech kandidujúcej politickej strany alebo koalície, je v čase vyhradenom na vysielanie politickej reklamy **zakázané**.

Uvedený zákaz sa teda bude vzťahovať na všetky iné relácie u ktorých **existuje možnosť**, že by akýmkoľvek spôsobom mohli ovplyvniť hlasovanie voličov v prospech alebo v neprospech kandidujúcej politickej strany alebo koalície.

Porušenie pravidiel o vysielaní politickej reklamy podľa zákona č. 331/2003 Z. z. sa postihuje podľa príslušných ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z.

---

¹ Na tomto mieste zákon č. 331/2003 Z. z. odkazuje na dnes už neplatné a neúčinné ustanovenie § 3 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z., cit: „*Programová služba je zámerné časové usporiadanie programov a iných zložiek tejto služby, ktoré vytvárajú uzatvorený celok poskytovaný vysielateľom verejnosti.*“ Programová služba je v súčasnosti definovaná v ust. § 3 ods. 1 zákona č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o digitálnom vysielaní) v znení neskorších predpisov, cit: „*Programová služba je zámerné časové usporiadanie relácií vysielania a ďalších zložiek tejto služby, ktoré vytvárajú uzatvorený celok poskytovaný vysielateľom verejnosti; programová služba je obsahovou službou.*“

Volebné moratórium

Ustanovenie § 19 ods. 8 zákona č. 331/2003 Z. z. stanovuje **tzv. volebné moratórium** a to v čase **48 hodín pred začiatkom volieb a v deň volieb**. Počas trvania volebného moratória je zakázané vysielat' alebo zverejňovať informácie o kandidujúcich politických stranách alebo koalíciách v ich prospech alebo v ich neprospech slovom, písmom, zvukom alebo obrazom v rozhlasovom vysielaní a televíznom vysielaní, v hromadných informačných prostriedkoch, v budovách, kde sídlia okrskové volebné komisie, a v ich bezprostrednom okolí.

V zmysle uvedeného sa volebné moratórium pred voľbami do Európskeho parlamentu začína **vo štvrtok 22. 5. 2014 o 07.00 hod.**

Volebné prieskumy

V deň volieb do Európskeho parlamentu, t.j. v sobotu 24. 5. 2014, **je zakázané zverejňovať výsledky volebných prieskumov.**

~

Na záver je potrebné zdôrazniť, že aj počas obdobia volebnej kampane je potrebné zo strany vysielateľov dbať na plnenie všetkých povinností vyplývajúcich zo zákona č. 308/2000 Z. z.

Povinnosti týkajúce sa vysielateľov prostredníctvom internetu a poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie

Ustanovenie § 32 ods. 11 zákona č. 308/2000 Z. z. upravuje **výnimku zo všeobecného zákazu vysielania politickej reklamy pre vysielanie prostredníctvom internetu.**

Podľa ustanovenia § 2b zákona č. 308/2000 Z. z., cit: „*Povinnosti vysielateľa prostredníctvom internetu podľa ustanovení tohto zákona sa vzťahujú na vysielateľa prostredníctvom internetu, ktorý vysiela programovú službu výhradne prostredníctvom internetu.*“

Z uvedeného je zrejmé, že **pre účely zákona č. 308/2000 Z. z. je za vysielanie prostredníctvom internetu možné považovať iba vysielanie, ktoré je realizované výhradne prostredníctvom internetu** (a teda nie každé „on-line“ vysielanie programovej služby, ktorá je v totožnej forme vysielaná aj iným spôsobom ako prostredníctvom internetu).

Zákaz vysielania politickej reklamy v § 32 ods. 9 sa rovnako **nevzťahuje ani na poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie.**

Podľa ustanovenia § 16 ods. 2 písm. c) zákona o vysielaní sú vysielatelia (aj prostredníctvom internetu) a poskytovatelia audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie povinní zabezpečiť, aby ich programy v rámci volebnej kampane boli v súlade s osobitnými predpismi.

Zákon č. 331/2003 Z. z. sa, pokiaľ ide o kampaň, výslovne vzťahuje na RTVS a držiteľov licencie na vysielanie, t. j. nie na vysielateľov výhradne prostredníctvom internetu, ktorí nie sú v dôsledku uvedeného viazaní obmedzeniami času poskytovaného kandidátom na ich kampaň ustanoveniami § 19 ods. 1 a s nimi súvisiacimi ustanoveniami.

Z uvedeného je zrejmé, že **vysielateľ prostredníctvom internetu a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie môžu vysielat' resp. poskytovať politickú reklamu bez časového obmedzenia.**

Vychádzajúc z účelu ustanovení § 19 zákona č. 331/2003 Z. z. sa však zrejme aj na tieto subjekty budú vzťahovať všeobecné pravidlá uvedené v tomto paragrafe týkajúce sa hromadných informačných prostriedkov, t. j. pravidlá týkajúce sa volebného moratória (ods. 8) a uverejňovania prieskumov (ods. 9).